

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

ZR220045131

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

T: 01 471 22 11

F: 01 471 29 78

E: glavna.pisarna@mors.si

www.mors.si

Številka: 604-21/2022-2 - DGZR

Datum: 25. 05. 2022

Na podlagi drugega odstavka 114. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – UPB1, 97/10 in 21/18 - ZNOrg) določam

PROGRAM
USPOSABLJANJA ZA ZAŠČITO PRED IONIZIRAJOČIM SEVANJEM

KAZALO

A SPLOŠNI DEL	3
1 IME PROGRAMA	3
2 UTEMELJITEV PROGRAMA	3
3 CILJNA SKUPINA	3
4 CILJI PROGRAMA	3
5 TRAJANJE PROGRAMA	3
6 OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA.....	4
7 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM	4
8 POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU	4
9 POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA.....	4
10 KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI S PROGRAMOM	4
11 ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA	4
12 POSEBNOSTI IZVEDBE.....	5
13 IZOBRAZBA, ZNANJE, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA	5
14 VIDEZ LISTINE	5
15 AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV	5
B POSEBNI DEL	6
16 PREDMETNIK.....	6
17 KATALOG ZNANJA	7
18 KONČNA DOLOČBA	8
Priloga: STROŠKI IZVEDBE PROGRAMA USPOSABLJANJA	9

A SPLOŠNI DEL

1 IME PROGRAMA

Program usposabljanja za zaščito pred ionizirajočim sevanjem (v nadaljevanju program).

2 UTEMELJITEV PROGRAMA

Med večjo jedrsko nesrečo bodo v nujnih primerih in po navodilih poveljnika civilne zaščite na lokalni ali regionalni ravni v izvajanje zaščitnih ukrepov vključene tudi osebe, ki niso reševalci, temveč izvajalci dejavnosti, določenih z načrti zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči. Namen programa je, da se za izvajalce med pripravami na izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zagotovi usposabljanje z napotki, kako izvesti nalogo ter katere zaščitne ukrepe in kako jih pravilno izvajati. Pripravo programa določa tudi Akcijski načrt EPREV, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije (Sklep Vlade RS, št. 36010-2/2018/3 z dne 26. 4. 2018).

To je nov program dopolnilnega usposabljanja, saj med trenutno programsko ponudbo ni ustreznega programa.

3 CILJNA SKUPINA

Usposabljanje po tem programu je namenjeno izvajalcem dejavnosti, predvidenih z načrti zaščite in reševanja, na primer voznikom avtobusov, ki bodo izvajali evakuacijo, interventnim delavcem elektrogospodarstva, predstavnikom podjetij za zagotavljanje telefonskih in komunikacijskih povezav, delavcem komunalnih služb, železničarjem in ostalim, ki bodo vključeni v izvajanje zaščitnih ukrepov.

4 CILJI PROGRAMA

Splošni cilj programa je udeležence seznaniti, kako se uspešno zaščititi pred ionizirajočim sevanjem, da bodo lahko varno opravljali delo na kontaminiranem območju.

Posebni cilji programa usposabljanja so udeležence seznaniti:

- z osnovami radioaktivnosti,
- z varstvom pred sevanji,
- z načini dela v sevalno ogroženih območjih in
- s praktičnimi napotki za izvajanje nekaterih zaščitnih ukrepov in za ravnanje ob jedrski ali radiološki i nesreči.

5 TRAJANJE PROGRAMA

Usposabljanje po programu traja dve pedagoški uri.

Časovnico, namenjeno posameznim tematskih sklopom, je mogoče skladno s predvidenimi cilji in namenom usposabljanja prilagoditi posebnostim ciljne skupine, in sicer glede na naloge udeležencev in njihovo predznanje.

6 OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Predavatelji preverjajo razumevanje snovi, znanje in usposobljenost udeležencev med usposabljanjem. Ocenjevanje znanja ni predvideno.

7 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program se vključijo izvajalci dejavnosti, predvideni z načrti zaščite in reševanja ob nesrečah z viri ionizirajočega sevanja.

8 POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU

V programu niso predpisani pogoji za napredovanje.

9 POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA

V programu niso predvideni posebni pogoji za njegovo dokončanje.

10 KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI S PROGRAMOM

Udeleženec pridobi dodatno znanje za ukrepanje na terenu ob jedrski ali radiološki nesreči in vedenje o ionizirajočem sevanju in osebni zaščiti pred sevanjem.

11 ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA

Nosilec usposabljanja je Uprava RS za zaščito in reševanje (v nadaljevanju URSZR) v strokovnem sodelovanju z Upravo RS za jedrsko varnost (URSVJ). Izvajalec je URSZR – Izobraževalni center za zaščito in reševanje RS (v nadaljevanju ICZR) ob strokovni pomoči pooblaščenih izvajalcev iz mobilnih enot in drugih usposobljenih izvajalcev (poklicni gasilci, odgovorni za varnost in zdravje pri delu v podjetjih, pogodbeniki RKB-enot, člani štabov Civilne zaščite, odgovorni za RKB itn.).

Usposabljanje poteka v obliki kratkih predavanj in inštrukcij. V pripravljalni fazi se usposabljanje lahko izvaja tudi po metodi predhodne usposobitve inštruktorjev, ki v nadaljevanju za svoje zaposlene izvajajo usposabljanje (Train the Trainers).

Glede števila udeležencev ni posebnih omejitev.

Pri usposabljanju predavatelji uporabljajo metode, oblike in sredstva za izobraževanje odraslih skladno s cilji programa.

URSZR v sodelovanju z URSJV pripravi učno gradivo v ustrezni obliki.

Stroške usposabljanja krije Uprava RS za zaščito in reševanje.

Nadomestilo za plačo in potne stroške krije tisti, ki je udeleženca napotil na usposabljanje, ali udeleženec sam.

12 POSEBNOSTI IZVEDBE

Ni posebnosti pri izvedbi programa.

13 IZOBRAZBA, ZNANJE, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA

Predavatelji morajo imeti najmanj visoko strokovno izobrazbo in praktično znanje s področja, ki ga pokrivajo.

14 VIDEZ LISTINE

Listina ima obliko potrdila, ki ga izda ICZR.

Udeleženec, ki se je udeležil usposabljanja po tem programu, dobi potrdilo o opravljenem programu (z imenom programa in datumom usposabljanja).

15 AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV

Avtorji programa in katalogov:

- Michel Cindro, Uprava RS za jedrsko varnost,
- Franja Turk Stojanovič, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- Sergeja Bizjak, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- Andreja Ferlin Lubi, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- mag. Jože Pogačar, Uprava RS za zaščito in reševanje.

B POSEBNI DEL

16 PREDMETNIK

Zap. št.	Vsebine	Čas trajanja
1.	Fizikalne osnove radioaktivnosti: <ul style="list-style-type: none">– radioaktivnost kot naravni pojav,– viri sevanj in razlike med sevanji,– radioaktivni razpad (alfa, beta, gama),– osnovne količine in enote sevanja (aktivnost, doza in hitrost doze ter predpone),– simptomi čezmernega sevanja pri ljudeh.	20 min
2.	Varstvo pred sevanji: <ul style="list-style-type: none">– pojem zunanje in notranje obsevanje,– zaščita pred čezmerno obsevanostjo (čas, razdalja, ščit),– kontaminacija (pojem, vrste, zaščita pred kontaminacijo, ravnanje s kontaminirano osebo),– načini izpostavitve glede lastnosti sevanj,– osnove dekontaminacije (osebne, ljudi, predmetov, okolja),– izvajanje samodekontaminacije,– uporaba osebne zaščitne opreme in osebna dozimetrija.	25 min
3.	Zaščita ob jedrski in radiološki nesreči: <ul style="list-style-type: none">– načini zaznavanja sevanja,– vrste in namen zaščitnih ukrepov (zaklanjanje, jodna profilaksa, evakuacija, sprejem in oskrba evakuiranih prebivalcev, zavarovanje območja, uporaba osebnih zaščitnih sredstev, oskrba poškodovanih in obsevanih oseb, dekontaminacija ljudi in opreme itd.),– način dela v sevalno ogroženih območjih (vstop/izstop, zaščita, dozimetrija itd.),– praktični napotki.	45 min
	Skupaj:	2 pedagoški uri

17 KATALOG ZNANJA

Katalog znanja vsebuje ime predmeta oziroma vsebine, splošne cilje, predmetno specifične kompetence in operativne cilje. Operativni cilji določajo informativne in formativne cilje.

Predmet ali kompetenca	Informativni cilji (vsebina, teorije, modeli, strokovni standardi) Udeleženec:	Formativni cilji (veščine, metode, postopki, koncepti, strategije) Udeleženec:
Fizikalne osnove radioaktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> – ve, da je radioaktivnost naravni pojav, – pozna umetne vire, – razlikuje ionizirajoče sevanje od preostalih sevanj, – spozna radioaktivni razpad (alfa, beta, gama), – loči alfa, beta in gama sevanje, – razume razpolovni čas, – spozna osnovne količine in enote), – spozna vpliv ionizirajočega sevanja na živa bitja, – pozna simptome čezmernega obsevanja pri ljudeh; 	<ul style="list-style-type: none"> – prepozna simptome čezmernega obsevanja pri ljudeh;
Varstvo pred sevanji	<ul style="list-style-type: none"> – loči pojma zunanje in notranje obsevanje in kontaminacijo, – razume zaščito pred čezmerno obsevanostjo (čas, razdalja, ščit), – razume pojem kontaminacije, – pozna zaščito pred kontaminacijo, – pozna ukrepe pri ravnanju s kontaminirano osebo, – pozna osnove dekontaminacije (osebna, ljudi, predmeti, okolje), – zna uporabljati osebno zaščitno opremo, – zna izvesti samodekontaminacijo, – zna uporabljati osebno dozimetrijo; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporablja predpisano osebno zaščitno opremo, – pravilno uporablja osebno dozimetrijo, – se pravilno vede v kontaminiranem okolju, – se zna dekontaminirati;
Zaščita ob jedrski in radiološki nesreči	<ul style="list-style-type: none"> – razume možne načine zaznavanja nesreče, – razume namen zaščite ob 	<ul style="list-style-type: none"> – obvlada osnove detekcije, – razume zaščitne ukrepe, predvidene za

	<p>radiološki ali jedrski nesreči,</p> <ul style="list-style-type: none">– pozna zaščito pred sevanjem s poudarkom na osebni zaščiti,– pozna delo v sevalno ogroženih območjih (zaščitni ukrepi, vstop/izstop, dozimetrija itd.);– se seznaniti s praktičnimi napotki za delo na terenu.	<p>posamezno nesrečo z viri ionizirajočega sevanja.</p>
--	--	---

18 KONČNA DOLOČBA

Ta program začne veljati z dnem podpisa.

Mag. Matej Tonin
minister

Priloga: STROŠKI IZVEDBE PROGRAMA USPOSABLJANJA

Aktivnost, na katero se nanaša strošek	Znesek v EUR
Intelektualne storitve predavateljev, inštruktorjev, mentorjev in drugih strokovnih sodelavcev	58,00
Potni stroški predavateljev, inštruktorjev, mentorjev in drugih strokovnih sodelavcev	51,92
Avtorska dela in gradiva	280,00
Priprava učnega gradiva za udeležence	40,00
Zagotovitev prostorskih razmer	110,00
Zagotovitev tehničnih učnih sredstev in opreme	-
Storitve zunanjih izvajalcev in strokovnjakov	-
Zagotovitev varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom	-
Nezgodno zavarovanje udeležencev in zavarovanje odgovornosti	28,64
Logistična zagotovitev izobraževanja in usposabljanja (potrošni material)	-
Amortizacija tehničnih učnih sredstev in opreme	7,96
Skupaj stroški izvedbe:	576,52
Stroški izvedbe na udeleženca:	23,06